

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU

KLASA: 041-01/20-01/8
URBROJ: 613-02-01-20-9

Zagreb, 22. prosinca 2020.

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ FINACIJSKOJ REVIZIJI
AGENCIJE ZA UGLJIKOVODIKE, ZAGREB ZA 2019.

SADRŽAJ

stranica

I.	MIŠLJENJE	1
II.	PODACI O AGENCIJI	4
	Djelokrug i unutarnje ustrojstvo	4
	Planiranje i izvršenje plana	5
	Financijski izvještaji	6
	Javna nabava	13
III.	REVIZIJA ZA 2019.	14
	Ciljevi i područja revizije	14
	Kriteriji za izražavanje mišljenja	14
	Metode i postupci revizije	15
	Nalaz za 2019.	16
	Provedba naloga i preporuka	25

I. MIŠLJENJE

Na temelju odredaba članka 19. i 21. Zakona o Državnom uredu za reviziju (Narodne novine 25/19), obavljena je financijska revizija Agencije za ugljikovodike, Zagreb (dalje u tekstu: Agencija) za 2019.

Predmet revizije bili su godišnji financijski izvještaji, i to: Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima, Bilanca, Izvještaj o promjenama u vrijednosti i obujmu imovine i obveza, Izvještaj o rashodima prema funkcijskoj klasifikaciji, Izvještaj o obvezama te Bilješke uz financijske izvještaje.

Osim godišnjih financijskih izvještaja, predmet revizije bila je i usklađenost poslovanja Agencije sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima koji imaju značajan utjecaj na poslovanje. Revizijom usklađenosti poslovanja obuhvaćena su sljedeća područja: djelokrug i unutarnje ustrojstvo, planiranje i izvršenje plana, prihodi, rashodi, imovina, obveze i vlastiti izvori te javna nabava.

Revizija je planirana i obavljena u cilju izražavanja mišljenja jesu li financijski izvještaji u svim značajnim odrednicama sastavljeni u skladu s primjenjivim okvirom financijskog izvještavanja, a poslovanje usklađeno sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima.

O financijskim izvještajima izraženo je uvjetno mišljenje, a o usklađenosti poslovanja bezuvjetno mišljenje.

Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim Okvirom profesionalnih načela, standarda i smjernica Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) (Narodne novine 17/20) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.

A) UVJETNO MIŠLJENJE O FINACIJSKIM IZVJEŠTAJIMA

Prema mišljenju Državnog ureda za reviziju, financijski izvještaji Agencije za 2019. sastavljeni su u svim značajnim odrednicama u skladu s odredbama Zakona o proračunu, osim u dijelu opisanom u odjeljku Osnova za izražavanje uvjetnog mišljenja o financijskim izvještajima.

Osnova za izražavanje uvjetnog mišljenja o financijskim izvještajima

Mišljenje o financijskim izvještajima izraženo je u skladu s ISSAI 200 Temeljnim načelima financijske revizije i pripadajućim revizijskim standardima.

Za izražavanje mišljenja pribavljeni su dostatni i primjereni revizijski dokazi.

Činjenice koje su utjecale na izražavanje uvjetnog mišljenja opisane su u nastavku.

- Prihodi od administrativnih naknada po zaključenim ugovorima za istraživanje i eksploataciju ugljikovodika u iznosu od 3.374.592,00 kn nisu evidentirani u poslovnim knjigama, odnosno iskazani u financijskim izvještajima na propisanom računu Računskog plana. Navedeni prihodi evidentirani su na računu prihoda od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga, umjesto na računu prihoda od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada.

Popis imovine i obveza nije u cijelosti obavljen u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu te Uputom o obavljanju popisa imovine i obveza, koju je donio ministar financija u prosincu 2015. Potraživanja i obveze popisane su bez provjere postojanja potrebne knjigovodstvene dokumentacije na temelju koje su poslovni događaji evidentirani u poslovnim knjigama. Popis potraživanja i obveza nije obavljen po subjektima i pojedinačnim iznosima te utvrđenim rokovima dospelosti. Popisom nisu obuhvaćena potraživanja u vezi s naknadama za ustupljene podatke o bušotinama u iznosu od 344.878,00 kn koje se uplaćuju u državni proračun, a obveze prema dobavljačima unesene su u popisne liste u ukupnom iznosu. Obveze za koje je nastupila zastara (za koje vjerovnik nije pokrenuo postupke naplate) nisu popisane u okviru posebnih popisnih lista kako bi se donijela odluka o otpisu. Koncem siječnja 2020. donesena je odluka čelnika o umanjenju zaliha sirove nafte i naftnih derivata za utvrđeni tehnološki manjak na temelju koje je evidentiran manjak u poslovnim knjigama u iznosu od 785.411,00 kn. Nije donesena odluka čelnika o načinu knjiženja utvrđenog viška te je višak u iznosu od 6.722,00 kn evidentiran u poslovnim knjigama na temelju naloga za knjiženje voditelja računovodstva. (točka 2. Nalaza)

B) BEZUVJETNO MIŠLJENJE O USKLAĐENOSTI POSLOVANJA

Prema mišljenju Državnog ureda za reviziju, poslovanje Agencije za 2019. u svim značajnim odrednicama obavljeno je u skladu sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima, navedenim u poglavlju III. REVIZIJA ZA 2019. pod naslovom Kriteriji za izražavanje mišljenja.

Osnova za izražavanje bezuvjetnog mišljenja o usklađenosti poslovanja

Mišljenje o usklađenosti poslovanja izraženo je u skladu s ISSAI 400 Načelima revizije usklađenosti i pripadajućim revizijskim standardima.

Za izražavanje mišljenja pribavljeni su dostatni i primjereni revizijski dokazi.

Provjerom usklađenosti poslovanja u odnosu na kriterije za izražavanje mišljenja nisu utvrđene značajnije nepravilnosti.

Obveze Agencije

Agencija je obvezna pripremiti, sastaviti i objaviti financijske izvještaje u skladu s primjenjivim okvirom financijskog izvještavanja, uspostaviti unutarnje kontrole u cilju sastavljanja financijskih izvještaja bez pogrešnog iskazivanja zbog prijevare ili pogreške te namjenski i svrhovito koristiti sredstva i voditi poslovanje usklađeno sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima.

Obveze Državnog ureda za reviziju

U skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI), cilj revizije je steći razumno uvjerenje jesu li financijski izvještaji kao cjelina sastavljeni bez značajno pogrešnog iskazivanja podataka zbog prijevare ili pogreške, provjeriti usklađenost poslovanja sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima te sastaviti izvješće o obavljenoj reviziji. Razumno uvjerenje je visoka razina uvjerenja, ali nije jamstvo da će revizija obavljena u skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI) uvijek otkriti značajno pogrešno iskazivanje kada ono postoji, jer se revizija obavlja na temelju uzorka.

Obavljanjem revizije, državni revizori procjenjuju rizike značajno pogrešnog iskazivanja podataka u financijskim izvještajima te rizike da se poslovanje ne vodi u skladu sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima. Na temelju procjene rizika određuju revizijski pristup i postupke te pribavljaju dostatne i primjerene revizijske dokaze koji osiguravaju osnovu za izražavanje mišljenja. Također, provjeravaju unutarnje kontrole značajne za pripremu, sastavljanje i objavu financijskih izvještaja te unutarnje kontrole koje osiguravaju usklađenost poslovanja.

Državni ured za reviziju izražava mišljenje o financijskim izvještajima i mišljenje o usklađenosti poslovanja sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima, navedenim u poglavlju III. REVIZIJA ZA 2019. pod naslovom Kriteriji za izražavanje mišljenja.

II. PODACI O AGENCIJI

Djelokrug i unutarnje ustrojstvo

Agencija je pravna osoba s javnim ovlastima osnovana na temelju odredaba Zakona o osnivanju Agencije za ugljikovodike (Narodne novine 14/14 i 73/17). Na temelju odredaba Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o osnivanju Agencije za ugljikovodike (Narodne novine 73/17), Hrvatska agencija za obvezne zalihe nafte i naftnih derivata (dalje u tekstu: HANDA) od 1. rujna 2017. pripojena je Agenciji, koja je od HANDA-e preuzela zaposlene, svu uredsku i drugu opremu, sredstva za rad, prava i obveze te financijska sredstva. Djelokrug Agencije propisan je odredbama navedenog Zakona i Statuta Agencije za ugljikovodike – pročišćeni tekst iz svibnja 2018. Agencija je upisana u sudski registar Trgovačkog suda u Zagrebu. Osnivač Agencije je Republika Hrvatska, a osnivačka prava ostvaruje ministarstvo nadležno za energetiku. Sjedište Agencije je Miramarska 24, Zagreb.

Djelatnost Agencije obuhvaća sustavnu operativnu podršku nadležnim tijelima u poslovima vezanim uz istraživanje i eksploataciju ugljikovodika, geotermalnih voda za energetske svrhe, kao i trajno zbrinjavanje plinova u geološkim strukturama te poslove osiguranja obveznih zaliha nafte i naftnih derivata. U okviru svoje djelatnosti, a pri sustavnoj operativnoj podršci nadležnim tijelima u poslovima vezanim uz istraživanje i eksploataciju ugljikovodika, geotermalnih voda za energetske svrhe, kao i trajno zbrinjavanje plinova u geološkim strukturama, Agencija obavlja sljedeće poslove: priprema i organizira prezentacije te ažurira, vodi i organizira sobu s geološkim i geofizičkim podacima, kao i podacima o bušotinama u cilju upoznavanja potencijalnih investitora s ugljikovodičnim i geotermalnim potencijalima određenih područja Republike Hrvatske, u skladu s odredbama Zakona o istraživanju i eksploataciji ugljikovodika (Narodne novine 52/18 i 52/19.), daje prijedloge ministarstvu nadležnom za energetiku za donošenje odluke o provođenju javnog nadmetanja za istraživanje i eksploataciju ugljikovodika za odabir najboljeg ponuditelja za izdavanje dozvole i zaključenje ugovora te sudjeluje u provedbi javnog nadmetanja za istraživanje i eksploataciju ugljikovodika u svrhu izdavanja dozvole i zaključenje ugovora, utvrđuje troškove za istraživanje i eksploataciju ugljikovodika i ishođenje tehničke dokumentacije u istražnom prostoru i na eksploatacijskom polju, osigurava uvjete za učinkovito izvršavanje prava i obveza investitora na temelju izdanih dozvola i zaključenih ugovora, prati trendove i međunarodne standarde u istraživanju i eksploataciji ugljikovodika, prati i kontrolira investitora u izvršavanju svih preuzetih obveza u skladu s dozvolom i ugovorom koji je zaključio s Vladom Republike Hrvatske te obavještava nadležna tijela o uočenim nepravilnostima, operativno prati plaćanja ugovorene naknade i troškove po ugovoru u svrhu povrata troškova, a što je jedan od ulaznih parametara pri izračunu dijela naknade kada je riječ o podjeli ugljikovodika, izrađuje izvješća o izvršavanju obveza investitora na temelju izdanih dozvola i zaključenih ugovora, pruža pomoć investitoru te vodi koordinaciju između investitora i nadležnih državnih tijela vezano uz izvršavanje obveza investitora na temelju izdanih dozvola i zaključenih ugovora, daje podršku investitoru u postupcima ishođenja svih potrebnih dokumenata i/ili isprava potrebnih za istraživanje i eksploataciju ugljikovodika, a u skladu s posebnim propisima i ugovorom zaključenim između Vlade Republike Hrvatske i investitora na temelju Zakona o istraživanju i eksploataciji ugljikovodika te pruža pomoć investitoru u svrhu rješavanja imovinskopravnih odnosa za zemljišne čestice unutar istražnog prostora i/ili eksploatacijskog polja.

Također, podnosi izvješća Europskoj komisiji o svim općim poteškoćama s kojima se susreću investitori tijekom pristupa ili provođenja aktivnosti traženja provođenja aktivnosti istraživanja i/ili eksploatacije ugljikovodika u trećim zemljama na koje im bude ukazano uz poštovanje poslovne tajne.

Nadalje, sudjeluje u podnošenju svih izvješća i obavijesti tijelima Europske unije u skladu s primjenjivim propisima i pravnoj stečevini Europske unije, vodi registar ugovora u koji unosi osnovne podatke o svim zaključenim ugovorima, a za čije vođenje Agencija ima javnu ovlast, u skladu s odredbama Zakona o istraživanju i eksploataciji ugljikovodika kontrolira izvješća koja su investitori dužni dostaviti pri trajnom zbrinjavanju plinova u geološkim strukturama, poduzima potrebne korektivne mjere, odobrava privremeni plan postupanja nakon zatvaranja podzemnog skladišta i odgovorna je za praćenje, izvješćivanje i korektivne mjere nakon zatvaranja podzemnog skladišta te pruža administrativnu i stručnu podršku ministarstvu nadležnom za energetiku tijekom razvoja i realizacije projekata istraživanja i eksploatacije ugljikovodika.

U okviru svoje djelatnosti, a pri osiguranju obveznih zaliha nafte i naftnih derivata, Agencija obavlja sljedeće poslove: trgovinu na veliko krutim, tekućim i plinovitim gorivima i srodnim proizvodima, kupnju i prodaju nafte i naftnih derivata u svrhu formiranja i zadržavanja zaliha, puštanje obveznih zaliha nafte i naftnih derivata na tržište u slučaju poremećaja opskrbe, organizaciju, nadzor i upravljanje obveznim zalihama nafte i naftnih derivata, utvrđivanje uvjeta za skladištenje obveznih zaliha nafte i naftnih derivata, skladištenje naftnih derivata, skladištenje i/ili nadzor obveznih zaliha naftnih derivata drugih država koje se u skladu s međudržavnim sporazumima i/ili direktivama Europske unije čuvaju na državnom području Republike Hrvatske, kupnju i/ili gradnju spremnika, pripadajućih lučkih i kopnenih postrojenja i instalacija te upravljanje njima, nadzor količine i kvalitete nafte, naftnih derivata i usluga, prikupljanje i obradu podataka o stanju i prometu komercijalnih, operativnih i obveznih zaliha nafte, odnosno naftnih derivata, suradnju s ministarstvima i nadležnim inspekcijama u skladu s posebnim propisima, provedbu međudržavnih ugovora i sporazuma, suradnju s domaćim i inozemnim energetske tijelima i/ili subjektima. Osim navedenih poslova, Agencija obavlja i druge poslove u skladu sa Zakonom o osnivanju Agencije za ugljikovodike i drugim posebnim propisima iz područja djelatnosti Agencije.

Izvori sredstava za obavljanje djelatnosti su prihodi iz državnog proračuna, prihodi od prodaje ili zamjene nefinancijske imovine i naknade s naslova osiguranja te ostali prihodi za posebne namjene.

Tijela Agencije su Upravno vijeće i Uprava. Agencijom upravlja Upravno vijeće koje čini predsjednik i pet članova.

Prema Statutu za obavljanje poslova iz djelokruga Agencije u nadležnosti Uprave ustrojene su sljedeće ustrojstvene jedinice: Ured uprave, Sektor pravnih i općih poslova, Sektor za upravljanje podacima, Sektor za sigurnost i zaštitu okoliša, Sektor za istraživanje i eksploataciju, Sektor za praćenje i podršku investitorima te Sektor za obvezne zalihe nafte i naftnih derivata.

Početakom 2019. Agencija je imala 19 zaposlenika, a koncem 2019. imala je 28 zaposlenika. Zakonski predstavnik Agencije od 19. srpnja 2018. je predsjednik Uprave Marijan Krpan.

Planiranje i izvršenje plana

Financijski plan Agencije za 2019. iznosio je 447.524.915,00 kn. Izmjenama i dopunama Financijski plan povećan je za 32.405.578,00 kn ili 7,2 % te iznosi 479.930.493,00 kn.

Na navedeno povećanje najvećim dijelom utjecali su prihodi od prodaje i zamjene nefinancijske imovine, odnosno rashodi za nabavu nafte i naftnih derivata planirani u okviru kapitalnog projekta Formiranje, skladištenje i upravljanje obveznim zalihama nafte i naftnim derivatima.

Planirani izvori financiranja su prihodi iz državnog proračuna u iznosu od 341.374.915,00 kn ili 71,1 % ukupno planiranih prihoda, prihodi od prodaje i zamjene nefinancijske imovine u iznosu od 131.412.370,00 kn ili 27,4 % ukupno planiranih prihoda i prihodi za posebne namjene u iznosu od 7.143.208,00 kn ili 1,5 % ukupno planiranih prihoda.

Rashodi u iznosu od 479.930.493,00 kn planirani su za provedbu kapitalnog projekta Formiranje, skladištenje i upravljanje obveznim zalihama nafte i naftnim derivatima u iznosu od 466.833.416,00 kn, aktivnosti Administracija i upravljanje u iznosu od 11.587.077,00 kn, kapitalnog projekta Projekti istraživanja i eksploatacije ugljikovodika u iznosu od 850.000,00 kn, kapitalnog projekta Informatizacija u iznosu od 400.000,00 kn te aktivnosti Upravljanje bazom geoloških, geofizičkih i bušotinskih podataka u iznosu od 260.000,00 kn.

U okviru kapitalnog projekta Formiranje, skladištenje i upravljanje obveznim zalihama nafte i naftnim derivatima vrijednosno značajniji rashodi planirani su za zakupnine i najamnine (usluge skladištenja obveznih zaliha nafte i naftnih derivata) u iznosu od 224.400.000,00 kn, nabavu zaliha u materijalnom obliku i gotovim proizvodima u iznosu od 184.173.416,00 kn te kupnju naftnih derivata u nematerijalnom obliku (opcijska kupnja) u iznosu od 53.000.000,00 kn.

Prema podacima državne riznice, za 2019. rashodi su izvršeni u iznosu od 521.312.209,00 kn, od čega se na rashode za provedbu kapitalnog projekta Formiranje, skladištenje i upravljanje obveznim zalihama nafte i naftnim derivatima odnosi 509.996.866,00 kn ili 97,8 % izvršenih rashoda.

U skladu s odredbom članka 39. Zakona o proračunu (Narodne novine 87/08, 136/12 i 15/15), donesene su projekcije za sljedeće dvije godine, odnosno 2020. i 2021. Prema spomenutim projekcijama, planirani su prihodi i rashodi za 2020. u iznosu od 445.960.000,00 kn te za 2021. u iznosu od 412.228.423,00 kn.

Financijski izvještaji

Agencija vodi poslovne knjige i sastavlja financijske izvještaje prema propisima o proračunskom računovodstvu. Sastavljeni su propisani financijski izvještaji: Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima, Bilanca, Izvještaj o rashodima prema funkcijskoj klasifikaciji, Izvještaj o promjenama u vrijednosti i obujmu imovine i obveza, Izvještaj o obvezama te Bilješke uz financijske izvještaje. Financijski izvještaji dostavljeni su Državnom uredu za reviziju i Financijskoj agenciji u propisanom roku te su objavljeni na mrežnim stranicama Agencije.

a) Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima

Prema podacima iz Izvještaja o prihodima i rashodima, primicima i izdacima za 2019., ukupni prihodi ostvareni su u iznosu od 472.281.572,00 kn, što je 203.481.332,00 kn ili 75,7 % više u odnosu na prethodnu godinu.

U tablici broj 1 daju se podaci o ostvarenim prihodima.

Tablica broj 1

Ostvareni prihodi

u kn

Redni broj	Prihodi	Ostvareno za 2018.	Ostvareno za 2019.	Indeks (3/2)
	1	2	3	4
1.	Prihodi od imovine	216.619,00	283.440,00	130,8
2.	Prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada	2.204.764,00	55.820,00	2,5
3.	Prihodi od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga i prihodi od donacija	3.245.905,00	3.374.592,00	104,0
4.	Prihodi iz nadležnog proračuna i od HZZO-a na temelju ugovornih obveza	255.671.597,00	296.739.857,00	116,1
5.	Kazne, upravne mjere i ostali prihodi	0,00	54.755,00	-
6.	Prihodi od prodaje nefinancijske imovine	7.461.355,00	171.773.108,00	2 302,2
	Ukupni prihodi	268.800.240,00	472.281.572,00	175,7

Prihodi za 2019. veći su za 203.481.332,00 kn ili 75,7 % u odnosu na prihode ostvarene za prethodnu godinu. Na povećanje prihoda najvećim dijelom utjecali su prihodi od prodaje nefinancijske imovine, odnosno zaliha naftnih derivata radi zanačavanja te od prodaje dizelskog goriva (Eurodizel BS) u Saveznoj Republici Njemačkoj u većoj količini nego prethodne godine.

Agencija je u sustavu poreza na dodanu vrijednost te na računima prihoda i rashoda evidentira iznose računa bez poreza na dodanu vrijednost (netoiznos), a na računima potraživanja i obveza iznos poreza na dodanu vrijednost.

Prihodi od imovine (financijska imovina) u iznosu od 283.440,00 kn odnose se na prihode od kamata na depozite po viđenju u iznosu od 188.838,00 kn te prihode od pozitivnih tečajnih razlika u iznosu od 94.602,00 kn.

Prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada u iznosu od 55.820,00 kn najvećim dijelom odnose se na prihode od naknade štete za službeno vozilo naplaćene na temelju zaključene police osiguranja s osiguravajućim društvom u iznosu od 54.845,00 kn. U odnosu na prethodnu godinu, prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada manji su za 2.148.944,00 kn ili 97,5 % jer nije bilo interesa investitora za otkup seizmičkih i geoloških podataka za istražna polja.

Prihodi od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga i prihodi od donacija u iznosu od 3.374.592,00 kn odnose se na prihode od administrativnih naknada po zaključenim ugovorima za istraživanje i eksploataciju ugljikovodika.

Novčana naknada iznosi 600.000,00 kn i obračunava se godišnje za pet ugovora od dana početka roka trajanja dozvole i ugovora te se za svaku godinu trajanja ugovora uvećava za 4,0 %. Namijenjena je za podmirenje troškova administriranja nad ugovorom, što uključuje, između ostalog, troškove praćenja i nadziranja investitora u izvršavanju svih preuzetih obveza u skladu s dozvolom i ugovorom, troškove potpore investitoru te koordinacije između investitora i nadležnih državnih tijela u vezi s izvršavanjem obveza investitora na temelju izdanih dozvola i zaključenih ugovora, troškove podrške investitoru u postupcima ishoda svih potrebnih dokumenata i isprava potrebnih za istraživanje i eksploataciju ugljikovodika.

Uredbom o naknadi za istraživanje i eksploataciju ugljikovodika (Narodne novine 37/14 i 72/14), koja je bila na snazi do sredine ožujka 2020., propisano je da je novčana naknada za zaključenje ugovora između investitora i Vlade Republike Hrvatske na temelju izdane dozvole prihod Agencije. Stupanjem na snagu Uredbe o naknadi za istraživanje i eksploataciju ugljikovodika (Narodne novine 25/20), od sredine ožujka 2020., navedena naknada prihod je državnog proračuna.

Prihodi iz nadležnog proračuna i od HZZO-a na temelju ugovornih obveza u iznosu od 296.739.857,00 kn odnose se na prihode iz državnog proračuna doznačene za financiranje rashoda poslovanja u iznosu od 296.456.188,00 kn i rashoda za nabavu nefinancijske imovine u iznosu od 283.669,00 kn. U odnosu na prethodnu godinu prihodi iz državnog proračuna povećani su za 41.068.260,00 kn ili 16,1 %, najvećim dijelom zbog nabave zaliha naftnih derivata u količini većoj nego prethodne godine te povećanja troškova skladištenja.

Prihodi od kazni, upravnih mjera i ostali prihodi u iznosu od 54.755,00 kn najvećim dijelom odnose se na ugovorne kazne obračunane u vezi s kupnjom naftnih derivata u nematerijalnom obliku (opcijska kupnja) u iznosu od 53.023,00 kn.

Prihodi od prodaje nefinancijske imovine ostvareni su u iznosu od 171.773.108,00 kn, a odnose se na prihode od prodaje 33 000 MT naftnih derivata radi zadržavanja zaliha u iznosu od 140.471.408,00 kn i prodaje 8 000 MT Eurodizela BS u inozemstvu radi zadržavanja statusa poreznog obveznika u Saveznoj Republici Njemačkoj u iznosu od 31.301.700,00 kn. U odnosu na prethodnu godinu prihodi od prodaje nefinancijske imovine veći su za 164.311.753,00 kn zbog provedenog postupka prodaje obveznih zaliha naftnih derivata radi zadržavanja i prodaje veće količine Eurodizela BS u inozemstvu. U prethodnoj godini prihodi su ostvareni samo od prodaje Eurodizela BS u Saveznoj Republici Njemačkoj u količini od 2 000 MT.

Prihodi u iznosu od 140.471.408,00 kn ostvareni su na temelju ugovora o uzajamnoj kupoprodaji zaključenih s jednim trgovačkim društvom u 2018. i 2019. Prodano je 33 000 MT goriva Eurodizel BS (s ugovorenim toleriranim odstupanjem u količini od +/-2,0 %) radi zamjene jednake količine navedenog goriva prema kotacijama objavljenima u Platt's European Marketscanu (službena kotacija raspona cijena naftnih derivata koji odgovaraju europskim standardima kvalitete na europskom tržištu) pod naslovom Mediterranean cargoes CIF MED (Genova/Lavera) za 10 ppm ULSD plus 35, odnosno za 10 ppm ULSD plus 25 USD/MT nepromjenjiva razlika u USD po metričkoj toni usklađena s odgovarajućom gustoćom na instalaciji utovara. Navedena poslovna promjena evidentirana je u 2019. na prihodima u iznosu od 140.471.408,00 kn. Prodaja navedenog goriva radi zadržavanja obavljena je na temelju odluka Upravnog vijeća iz kolovoza 2018. i svibnja 2019.

Prema podacima iz Izvještaja o prihodima i rashodima, primicima i izdacima za 2019., ukupni rashodi ostvareni su u iznosu od 491.689.809,00 kn, što je 232.083.918,00 kn ili 89,4 % više u odnosu na prethodnu godinu.

U tablici broj 2 daju se podaci o ostvarenim rashodima.

Tablica broj 2

Ostvareni rashodi

u kn

Redni broj	Rashodi	Ostvareno za 2018.	Ostvareno za 2019.	Indeks (3/2)
	1	2	3	4
1.	Rashodi za zaposlene	4.324.446,00	5.246.848,00	121,3
2.	Materijalni rashodi	174.630.266,00	203.148.500,00	116,3
3.	Financijski rashodi	252.679,00	589.708,00	233,4
4.	Naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade	69.564,00	58.000,00	83,4
5.	Ostali rashodi	15.000,00	20.000,00	133,3
6.	Rashodi za nabavu nefinancijske imovine	80.313.936,00	282.626.753,00	351,9
	Ukupni rashodi	259.605.891,00	491.689.809,00	189,4
	Ukupni prihodi (veza Tablica broj 1)	268.800.240,00	472.281.572,00	175,7
	Višak prihoda	9.194.349,00	0,00	-
	Manjak prihoda	0,00	19.408.237,00	-

Prema vrstama rashoda, vrijednosno najznačajniji su rashodi za nabavu nefinancijske imovine u iznosu od 282.626.753,00 kn, koji čine 57,5 % ukupnih rashoda. Materijalni rashodi u iznosu od 203.148.500,00 kn čine 41,3 % ukupnih rashoda, a rashodi za zaposlene u iznosu od 5.246.848,00 kn čine 1,1 % ukupnih rashoda.

Rashodi za zaposlene ostvareni su u iznosu od 5.246.848,00 kn. Odnose se na plaće (bruto) u iznosu od 4.397.881,00 kn, doprinose na plaće u iznosu od 729.663,00 kn te ostale rashode za zaposlene (jubilarne nagrade, regres za godišnji odmor, darovi za djecu, božićnice i ostali rashodi za zaposlene) u iznosu od 119.304,00 kn. U odnosu na 2018. rashodi za zaposlene veći su za 922.402,00 kn ili 21,3 %, zbog većeg broja zaposlenika te povećanja osnovice za obračun plaće u javnim službama. Plaće zaposlenika Agencije obračunavaju se prema propisima kojima je uređen obračun i isplata plaća u javnim službama.

Materijalni rashodi ostvareni su u iznosu od 203.148.500,00 kn, a vrijednosno značajniji su rashodi za usluge u iznosu od 180.735.865,00 kn, naknade troškova zaposlenima u iznosu od 796.458,00 kn, rashodi za materijal i energiju u iznosu od 380.790,00 kn te ostali nespomenuti rashodi poslovanja u iznosu od 21.213.363,00 kn. Materijalni rashodi ostvareni su za 2019. u iznosu od 203.148.500,00 kn, što je 28.518.234,00 kn ili 16,3 % više u odnosu na 2018. Vrijednosno najznačajnije povećanje odnosi se na rashode za zakupnine i najamnine (najvećim dijelom u vezi sa skladištenjem obveznih zaliha nafte i naftnih derivata) u iznosu od 28.625.106,00 kn ili 19,4 %. U odnosu na prethodnu godinu, najviše su smanjeni ostali nespomenuti rashodi poslovanja u iznosu od 1.601.873,00 kn ili 7,0 %.

Rashodi za usluge ostvareni su u iznosu od 180.735.865,00 kn. U okviru rashoda za usluge, vrijednosno značajniji rashodi odnose se na zakupnine i najamnine u iznosu od 176.092.367,00 kn, intelektualne i osobne usluge u iznosu od 2.701.523,00 kn te komunalne usluge u iznosu od 1.218.580,00 kn.

Vrijednosno najznačajniji rashodi za zakupnine i najamnine u iznosu od 175.215.243,00 kn odnose se na usluge skladištenja obveznih zaliha nafte i naftnih derivata, koje se formiraju na temelju odredaba Zakona o tržištu nafte i naftnih derivata (Narodne novine 19/14, 73/17 i 96/19).

U okviru rashoda za naknade troškova zaposlenima, vrijednosno značajniji su rashodi za službena putovanja u iznosu od 619.993,00 kn te naknade za prijevoz na posao i s posla u iznosu od 98.161,00 kn. Vrijednosno značajniji rashodi za materijal i energiju odnose se na uredski materijal i ostale materijalne rashode u iznosu od 269.340,00 kn te energiju (električna energija, motorni benzin i dizelsko gorivo i druga energija) u iznosu od 98.870,00 kn.

U okviru ostalih nespomenutih rashoda poslovanja, vrijednosno najznačajniji rashodi odnose se na kupnju naftnih derivata u nematerijalnom obliku (opcijska kupnja) u iznosu od 19.301.562,00 kn. Odredbom članka 15., stavka 1. Zakona o tržištu nafte i naftnih derivata, propisano je da se obvezne zalihe naftnih derivata čuvaju u gotovim proizvodima, sirovoj nafti i u nematerijalnom obliku u obliku ugovora o opcijskoj kupnji robe po unaprijed utvrđenim kriterijima u određenom vremenskom razdoblju.

Financijski rashodi ostvareni su za 2019. u iznosu od 589.708,00 kn, što je 337.029,00 kn ili 133,4 % više u odnosu na 2018. Povećanje je najvećim dijelom vezano uz povećanje rashoda za obračunane negativne tečajne razlike u iznosu od 289.274,00 kn.

Rashodi za nabavu nefinancijske imovine ostvareni su za 2019. u iznosu od 282.626.753,00 kn. Vrijednosno najznačajniji rashodi u iznosu od 282.343.085,00 kn odnose se na nabavu naftnih derivata radi formiranja i zadržavanja obveznih zaliha namijenjenih za osiguranje opskrbe naftom i naftnim derivatima u slučaju prijetnje energetske sigurnosti države, zbog izvanrednog poremećaja tržišta nafte i naftnih derivata. Rashodi za nabavu nefinancijske imovine ostvareni za 2019. veći su za 202.312.817,00 kn ili 251,9 % u odnosu na 2018. Povećanje je najvećim dijelom rezultat povećanog ulaganja u obvezne zalihe naftnih derivata.

Manjak prihoda za 2019. ostvaren je u iznosu od 19.408.237,00 kn. Preneseni višak prihoda i primitaka iz prošlog razdoblja iznosio je 52.252.305,00 kn te višak prihoda i primitaka raspoloživ u sljedećem razdoblju iznosi 32.844.068,00 kn.

b) Bilanca

Prema podacima iz Bilance na dan 31. prosinca 2019., ukupna vrijednost imovine te obveza i vlastitih izvora iskazana je u iznosu od 2.975.493.907,00 kn.

U tablici broj 3 daju se podaci o vrijednosti imovine te obveza i vlastitih izvora početkom i koncem 2019.

Tablica broj 3

Vrijednost imovine te obveza i vlastitih izvora
početkom i koncem 2019.

u kn

Redni broj	Opis	1. siječnja	31. prosinca	Indeks (3/2)
	1	2	3	4
1.	Nefinancijska imovina	2.629.507.984,00	2.723.930.614,00	103,6
1.1.	Prirodna bogatstva (zemljište)	280.205.567,00	280.205.567,00	100,0
1.2.	Postrojenja i oprema	423.063,00	361.601,00	85,5
1.3.	Prijevozna sredstva	249.103,00	187.079,00	75,1
1.4.	Nefinancijska imovina u pripremi	8.138.928,00	8.327.605,00	102,3
1.5.	Druga nefinancijska imovina	2.340.491.323,00	2.434.848.762,00	104,0
2.	Financijska imovina	213.843.688,00	251.563.293,00	117,6
2.1.	Novčana sredstva	183.391,00	19.435,00	10,6
2.2.	Depoziti, jamčevni polozi i potraživanja od zaposlenih te za više plaćene poreze i ostalo	76.507.930,00	76.962.224,00	100,6
2.3.	Potraživanja za prihode poslovanja	63.633.334,00	100.695.136,00	158,2
2.4.	Potraživanja od prodaje nefinancijske imovine	73.518.588,00	73.884.318,00	100,5
2.5.	Rashodi budućeg razdoblja i nedospjela naplata prihoda	445,00	2.180,00	489,9
	Ukupno imovina	2.843.351.672,00	2.975.493.907,00	104,6
3.	Obveze	88.072.795,00	144.830.907,00	164,4
3.1.	Obveze za rashode poslovanja	88.066.635,00	133.232.405,00	151,3
3.2.	Obveze za nabavu nefinancijske imovine	0,00	11.592.342,00	-
3.3.	Odgodeno plaćanje rashoda i prihod budućeg razdoblja	6.160,00	6.160,00	100,0
4.	Vlastiti izvori	2.755.278.877,00	2.830.663.000,00	102,7
	Ukupno obveze i vlastiti izvori	2.843.351.672,00	2.975.493.907,00	104,6
	Izvanbilančni zapisi	81.166.580,00	171.000.499,00	210,7

Ukupna vrijednost imovine koncem 2019. u iznosu od 2.975.493.907,00 kn veća je za 132.142.235,00 kn ili 4,6 % u odnosu na vrijednost početkom godine, a rezultat je povećanja zaliha naftnih derivata (iskazanih u okviru druge nefinancijske imovine) i potraživanja za prihode poslovanja.

Vrijednost zemljišta u iznosu od 280.205.567,00 kn odnosi se na zemljište na lokaciji Brižine, k. o. Kaštel Sućurac. Pravo vlasništva na spomenuto zemljište u zemljišnim knjigama i katastru nekretnina upisano je u korist HANDA-e (koja je pripojena Agenciji). Ministarstvo obrane ovlašteno je upravljati i raspolagati spomenutim zemljištem u skladu s Odlukom o davanju suglasnosti na Odluku Upravnog vijeća Agencije za prijenos prava vlasništva nekretnina u k.o. Kaštel Sućurac u vlasništvo Republike Hrvatske, koju je Vlada Republike Hrvatske donijela u veljači 2018. Na temelju Ugovora o prijenosu prava vlasništva zaključenog s Republikom Hrvatskom u travnju 2019., zemljište na navedenoj lokaciji preneseno je bez naknade u vlasništvo Republike Hrvatske. S obzirom na to da se Republika Hrvatska nije upisala kao vlasnik zemljišta u zemljišne knjige, vrijednost zemljišta nije brisana iz poslovnih knjiga Agencije. U svibnju 2020. Ministarstvo obrane izvjestilo je dopisom Agenciju da Ugovor o prijenosu prava vlasništva nije provediv zbog izmjena katastarskih čestica k. o. Kaštel Sućurac te da je u pripremi dodatak Ugovoru koji će biti usklađen sa stvarnim stanjem u katastru.

Nefinancijska imovina u pripremi odnosi se na studije o ulaganjima u vezi sa skladištenjem nafte i naftnih derivata na lokaciji Brižine u Kaštel Sućurcu i Gaženica u Zadru u iznosu od 8.138.928,00 kn, izradu aplikativnog rješenja za postojeću bazu podataka u iznosu od 167.400,00 kn te opremu u iznosu od 21.277,00 kn.

Vrijednost druge nefinancijske imovine u iznosu od 2.434.848.762,00 kn odnosi se na obvezne zalihe nafte i naftnih derivata u iznosu od 2.434.665.710,00 kn te ulaganja u licence u iznosu od 167.894,00 kn i računalne programe u iznosu od 15.158,00 kn.

Zalihe nafte i naftnih derivata iskazane u vrijednosti od 2.434.665.710,00 kn odnose se na obvezne zalihe sirove nafte u količini od 416 875 MT i vrijednosti od 1.591.166.649,00 kn, dizelskog goriva u količini od 178 108 MT i vrijednosti od 843.323.770,00 kn te zalihe benzina u količini od 38 MT i u vrijednosti od 175.291,00 kn.

Ukupna potraživanja koncem 2019. iznose 251.541.678,00 kn. Od navedenih, vrijednosno značajnija su potraživanja za prihode iz proračuna u iznosu od 100.349.813,00 kn, za više plaćeni porez na dodanu vrijednost, odnosno pretporez po ulaznim računima dobavljača u iznosu od 76.900.075,00 kn te potraživanja za prihode od prodaje nefinancijske imovine (naftnih derivata) u iznosu od 73.884.318,00 kn.

Potraživanja za prihode iz proračuna u iznosu od 100.349.813,00 kn najvećim dijelom odnose se na potraživanja za prihode od prodaje i zamjene nefinancijske imovine u iznosu od 80.861.628,00 kn te za namjenske prihode ostvarene u prijašnjim godinama u iznosu od 19.404.697,00 kn, uplaćene u državni proračun.

Potraživanja za više plaćeni porez na dodanu vrijednost iskazana su po obračunu za tuzemstvo u iznosu od 76.725.590,00 kn i po obračunu za inozemstvo u iznosu od 174.485,00 kn (Agencija skladišti dio zaliha naftnih derivata, obavlja prodaju i kupnju te je u sustavu poreza na dodanu vrijednost i u Saveznoj Republici Njemačkoj). U odnosu na stanje potraživanja iskazano početkom godine ukupna potraživanja veća su za 37.881.826,00 kn ili 17,7 % zbog povećanja potraživanja iz državnog proračuna za prihode od prodaje i zamjene nefinancijske imovine.

Potraživanja od prodaje nefinancijske imovine u iznosu od 73.884.318,00 kn odnose se na potraživanja od trgovačkog društva za isporučene naftne derivate u 2019. na temelju Ugovora o uzajamnoj kupoprodaji, kojim je ugovoren međusobni prijeboj potraživanja i obveza za znavljanje benzina u iznosu od 66.641.074,00 kn i dizelskog goriva u iznosu od 7.243.244,00 kn. Nakon što je izvršen povrat naftnih derivata na skladište na lokaciji u Zagrebu (Žitnjak), potraživanja su u cijelosti podmirena koncem travnja 2020.

Ukupne obveze koncem 2019. iznose 144.830.907,00 kn. Od navedenih, vrijednosno značajnije su obveze za rashode poslovanja u iznosu od 133.232.405,00 kn i za nabavu nefinancijske imovine u iznosu od 11.592.342,00 kn. Obveze iskazane koncem godine veće su za 56.758.112,00 kn ili 64,4 % u odnosu na obveze iskazane početkom godine.

Vrijednosno značajnije obveze za rashode poslovanja odnose se na obveze prema državnom proračunu u iznosu od 108.653.111,00 kn (od čega se na porez na dodanu vrijednost odnosi 108.307.862,00 kn), obveze za materijalne rashode u iznosu od 24.058.129,00 kn te obveze za zaposlene (plaća za prosinac) u iznosu od 476.103,00 kn. Vrijednosno značajnije povećanje obveza za rashode poslovanja u odnosu na iskazane početkom godine odnosi se na obveze za povrat u proračun poreza na dodanu vrijednost u iznosu od 41.290.268,00 kn.

U okviru obveza za materijalne rashode u iznosu od 24.058.129,00 kn, vrijednosno značajnije su obveze za usluge skladištenja nafte i naftnih derivata u iznosu od 19.603.489,00 kn i obveze za kupnju naftnih derivata u nematerijalnom obliku (opcijska kupnja) u iznosu od 3.973.347,00 kn.

Izvanbilančni zapisi u iznosu od 171.000.499,00 kn odnose se na instrumente osiguranja plaćanja (bankovne garancije i zadužnice).

Javna nabava

Agencija je za 2019. donijela Plan nabave te izmjene i dopune Plana nabave, a ukupna procijenjena vrijednost nabave iznosi 3.816.375,00 kn bez poreza na dodanu vrijednost. Plan nabave te izmjene i dopune Plana nabave objavljeni su na mrežnim stranicama Agencije, u skladu s odredbom članka 28., stavka 3. Zakona o javnoj nabavi (Narodne novine 120/16). Agencija je u skladu s odredbom članka 28., stavka 4. navedenoga Zakona objavila na mrežnim stranicama Registar ugovora o javnoj nabavi i okvirnih sporazuma. U skladu s odredbama članaka 4. i 7. Pravilnika o planu nabave, registru ugovora, prethodnom savjetovanju i analizi tržišta u javnoj nabavi (Narodne novine 101/17), Plan nabave te izmjene i dopune Plana nabave i Registar ugovora o javnoj nabavi i okvirnih sporazuma objavljeni su u Elektroničkom oglasniku javne nabave Republike Hrvatske (EOJN RH).

Na temelju zahtjeva HANDA-e (koja je pripojena Agenciji), a u vezi s formiranjem obveznih zaliha nafte i naftnih derivata za osiguranje opskrbe naftom i naftnim derivatima u slučaju prijetnje energetske sigurnosti države, zbog izvanrednih poremećaja opskrbe tržišta nafte i naftnih derivata, Ministarstvo gospodarstva je u ožujku 2012. i veljači 2014. izrazilo mišljenje da se pri provedbi navedenih aktivnosti, koje su uređene posebnim propisima, ne primjenjuje Zakon o javnoj nabavi. Za sklapanje svih drugih ugovora koji se odnose na nabavu robe, radova ili usluga, a koji nisu povezani s aktivnostima propisanim posebnim propisima, prema navedenim mišljenjima Ministarstva gospodarstva, HANDA (koja je pripojena Agenciji) dužna je provesti postupak javne nabave, u skladu s odredbama Zakona o javnoj nabavi. S obzirom na to da je HANDA od 1. rujna 2017. pripojena Agenciji, navedena mišljenja Ministarstva gospodarstva odnose se i na Agenciju.

Prema Statističkom izvješću o javnoj nabavi za 2019., na temelju otvorenih postupaka javne nabave zaključen je jedan okvirni sporazum o javnoj nabavi usluga u vrijednosti od 5.518.718,00 kn bez poreza na dodanu vrijednost te jedan ugovor o javnoj nabavi usluga u vrijednosti od 960.000,00 kn bez poreza na dodanu vrijednost. Nabava robe i usluga procijenjene vrijednosti do 200.000,00 kn iznosila je ukupno 2.813.895,00 kn bez poreza na dodanu vrijednost. Na temelju okvirnih sporazuma koje je zaključila Agencija i Središnji državni ured za središnju javnu nabavu zaključeno je sedam ugovora o nabavi robe i usluga u vrijednosti od 294.617,00 kn bez poreza na dodanu vrijednost.

Vrijednost javne nabave prema zaključenim ugovorima i okvirnim sporazumima o nabavi robe i usluga razlikuje se od procijenjene vrijednosti nabave planirane Planom nabave za 2019., zbog toga što je otvoreni postupak javne nabave usluga osiguranja nepokretne i pokretne imovine i osiguranje od odgovornosti iz djelatnosti procijenjene vrijednosti nabave u iznosu od 6.000.000,00 kn započeo i planiran je Planom nabave Agencije za 2018., a završen je u 2019.

III. REVIZIJA ZA 2019.

Postupci revizije provedeni su od 8. lipnja do 22. prosinca 2020.

Ciljevi i područja revizije

U skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI) i odredbama Zakona o Državnom uredu za reviziju, određeni su ciljevi financijske revizije.

Ciljevi revizije bili su:

- provjeriti istinitost i vjerodostojnost financijskih izvještaja
- provjeriti usklađenost poslovanja sa zakonima i drugim propisima koji imaju značajan utjecaj na poslovanje
- provjeriti provedbe naloga i preporuka iz prošle revizije
- provjeriti druge aktivnosti u vezi s poslovanjem.

Područja revizije određena su na temelju procjene rizika pojave nepravilnosti zbog prijave ili pogreške. Radi procjene rizika, provjerene su unutarnje kontrole značajne za pripremu, sastavljanje i objavu financijskih izvještaja.

Kriteriji za izražavanje mišljenja

Kriteriji za izražavanje mišljenja o financijskim izvještajima su:

1. Zakon o proračunu, članak 97. – 107.
2. Pravilnik o proračunskom računovodstvu i Računskom planu (Narodne novine 124/14, 115/15, 87/16 i 3/18)
3. Pravilnik o financijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu (Narodne novine 3/15, 93/15, 135/15, 2/17, 28/17 i 112/18).

Kriteriji za izražavanje mišljenja o usklađenosti poslovanja su:

1. Zakon o osnivanju Agencije za ugljikovodike
2. Statut Agencije za ugljikovodike – pročišćeni tekst (svibanj 2018.)
3. Zakon o proračunu
4. Pravilnik o proračunskim klasifikacijama (Narodne novine 26/10 i 120/13)
5. Zakon o izvršavanju Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2019. godinu (Narodne novine 113/18 i 111/19)
6. Zakon o fiskalnoj odgovornosti (Narodne novine 111/18)
7. Zakon o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru (Narodne novine 78/15 i 102/19)
8. Zakon o plaćama u javnim službama (Narodne novine 27/01 i 39/09)
9. Temeljni kolektivni ugovor za službenike i namještenike u javnim službama (Narodne novine 128/17, 47/18, 2/19 i 123/19)
10. Zakon o istraživanju i eksploataciji ugljikovodika
11. Zakon o tržištu nafte i naftnih derivata
12. Pravilnik o izračunu prosječnog dnevnog neto uvoza, prosječne dnevne potrošnje i količina obveznih zaliha nafte i naftnih derivata (Narodne novine 43/16 i 116/19)

13. Plan osiguranja, dinamike formiranja i znavljanja obveznih zaliha nafte i naftnih derivata, organizacije skladištenja i regionalnog rasporeda (Narodne novine 149/09)
14. Plan intervencije u slučaju izvanrednog poremećaja opskrbe tržišta nafte i naftnih derivata (Narodne novine 111/12)
15. Zakon o sigurnosti pri odobalnom istraživanju i eksploataciji ugljikovodika (Narodne novine 78/15)
16. Zakon o upravljanju državnom imovinom (Narodne novine 52/18)
17. Zakon o javnoj nabavi
18. Pravilnik o nabavi roba i usluga temeljem postupaka jednostavne nabave (listopad 2018.)
19. Procedure nabave i prodaje prilikom formiranja obveznih zaliha i pravila o organizaciji, nadzoru i upravljanju obveznim zalihama nafte i naftnih derivata (listopad 2018.)
20. Tehnička pravila o uvjetima skladištenja obveznih zaliha nafte i naftnih derivata (listopad 2018.)
21. Tehnička pravila o kontroli količine i kvalitete obveznih zaliha nafte i naftnih derivata (listopad 2018.)
22. Odluka o količini i strukturi obveznih zaliha nafte i naftnih derivata za 2019. godinu (ožujak 2019.)
23. Uredba o postupcima koji prethode sklapanju pravnih poslova raspolaganja nekretninama u vlasništvu Republike Hrvatske u svrhu dodjele na uporabu nekretnina za potrebe tijela državne uprave ili drugih tijela korisnika državnog proračuna te drugih osoba (Narodne novine 95/18)
24. Uredba o naknadi za istraživanje i eksploataciju ugljikovodika
25. Pravilnik o trošarinama (Narodne novine 1/19)
26. Odluka o dopuštenoj visini tehnoloških manjkova u procesima proizvodnje, prerade, manipulacije, skladištenja i transporta nafte, prirodnog plina, proizvoda prerade nafte i plina, plinskog kondenzata, sirovina za proizvodnju maziva i naftnih derivata i distribuciju prirodnog plina (Narodne novine 28/16).

Metode i postupci revizije

Za potrebe prikupljanja revizijskih dokaza, proučena je i analizirana pravna regulativa te dokumentacija i informacije o poslovanju Agencije. Ocijenjeno je funkcioniranje sustava unutarnjih kontrola radi određivanja revizijskog pristupa. Podaci iskazani u financijskim izvještajima uspoređeni su s podacima iz prethodnog razdoblja i s podacima iz plana, u cilju utvrđivanja područja rizika. Također, pri utvrđivanju područja rizika, korištene su objave u stručnim publikacijama, elektroničkim medijima, tisku te na mrežnim stranicama. Provjerene su poslovne knjige i knjigovodstvene isprave koje služe kao dokaz o nastalim poslovnim događajima. Provjerena je dosljednost primjene zakona, drugih propisa i unutarnjih akata. Za izračun i analizu značajnih pokazatelja, omjera i trendova, primijenjeni su odgovarajući analitički postupci. Obavljena je detaljna provjera vrijednosno značajnih stavki na pojedinim računima, dok su brojnije, vrijednosno manje značajne stavke provjerene metodom uzorka. Također, korišteni su izvještaji u vezi s pojedinim aktivnostima i kapitalnim projektima Agencije. Provjerena je dokumentacija u vezi s obračunom plaća i naknada za zaposlene, računovodstvenim evidencijama, popisom imovine i obveza, ulaznim i izlaznim računima, prihodima, rashodima, postupcima javne nabave i izvršenjem zaključenih ugovora te druga dokumentacija. Obavljeni su razgovori sa zaposlenicima Agencije i pribavljena obrazloženja odgovornih osoba u vezi s pojedinim poslovnim događajima.

Nalaz za 2019.

Revizijom su obuhvaćena sljedeća područja: djelokrug i unutarnje ustrojstvo, računovodstveno poslovanje, planiranje i izvršenje plana, prihodi, rashodi, nefinancijska imovina, potraživanja, obveze i vlastiti izvori te javna nabava.

Obavljenom revizijom za 2019. utvrđene su nepravilnosti i propusti koje se odnose na djelokrug i unutarnje ustrojstvo u dijelu koji se odnosi na formiranje obveznih zaliha nafte i naftnih derivata te računovodstveno poslovanje.

1. Djelokrug i unutarnje ustrojstvo

1.1. U okviru svoje djelatnosti Agencija je obvezna obavljati poslove u vezi s formiranjem obveznih zaliha nafte i naftnih derivata.

Rashodi u vezi s formiranjem obveznih zaliha nafte i naftnih derivata ostvareni su u iznosu od 476.859.890,00 kn. Od navedenog iznosa na računu rashoda za nabavu nefinancijske imovine (kupnja naftnih derivata u svrhu formiranja i zanaavljanja zaliha) evidentirano je 282.343.085,00 kn, na računu zakupnina i najamnina evidentirano je 175.215.243,00 kn (usluge skladištenja obveznih zaliha nafte i naftnih derivata) te na računu materijalnih rashoda (ostali nespomenuti rashodi poslovanja) evidentirano je 19.301.562,00 kn (obvezne zalihe naftnih derivata u nematerijalnom obliku u obliku ugovora o opcijskoj kupnji robe).

Zalihe nafte i naftnih derivata (gotovi proizvodi i sirova nafta) u količini od 595 021 MT iskazane su u vrijednosti od 2.434.665.710,00 kn. Odnose se na obvezne zalihe sirove nafte u količini od 416 875 MT i vrijednosti od 1.591.166.649,00 kn, dizelskog goriva u količini od 178 108 MT i vrijednosti od 843.323.770,00 kn te benzina u količini od 38 MT i u vrijednosti od 175.291,00 kn.

Zakonom o tržištu nafte i naftnih derivata u zakonodavstvo Republike Hrvatske prenesena je Direktiva 2009/119/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 14. rujna 2009., kojom se države članice obvezuju održavati minimalne zalihe sirove nafte i/ili naftnih derivata (Službeni list Europske unije L 265/9 od 9. listopada 2009.).

Prema odredbama članaka 14. i 15. navedenog Zakona, obvezne zalihe nafte i naftnih derivata formiraju se za osiguranje opskrbe naftom i naftnim derivatima u slučaju prijetnje energetske sigurnosti države, zbog izvanrednih poremećaja opskrbe tržišta nafte i naftnih derivata. Obvezne zalihe nafte i naftnih derivata koriste se u slučaju poremećaja opskrbe na tržištu nafte i naftnih derivata u Republici Hrvatskoj te radi ispunjenja međunarodnih obveza Republike Hrvatske na temelju odluka Međunarodne agencije za energiju i Europske komisije o puštanju obveznih zaliha nafte i naftnih derivata na tržište. Obvezne zalihe naftnih derivata čuvaju se u gotovim proizvodima, sirovoj nafti i u nematerijalnom obliku u obliku ugovora o opcijskoj kupnji robe po unaprijed utvrđenim kriterijima u određenom razdoblju.

Odredbom članka 14., stavka 3. Zakona o tržištu nafte i naftnih derivata, propisano je da se obvezne zalihe nafte i naftnih derivata formiraju najmanje u količini od 90 dana prosječnog dnevnog neto uvoza, odnosno unosa ili 61 dan prosječne dnevne domaće potrošnje naftnih derivata u prethodnoj kalendarskoj godini, ovisno o tome koja je količina veća.

Prema navedenoj odredbi (članak 14., stavak 3.) Zakona o tržištu nafte i naftnih derivata od stupanja na snagu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o tržištu nafte i naftnih derivata (Narodne novine 96/19) 17. listopada 2019., obveza formiranja obveznih zaliha za tekuću godinu, u odnosu na prethodnu, usklađuje se najkasnije do 1. srpnja tekuće godine i važi najdulje do 30. lipnja sljedeće godine. Do 17. listopada 2019., odnosno do stupanja na snagu navedenog Zakona o izmjenama i dopunama, obveza formiranja obveznih zaliha za tekuću godinu, u odnosu na prethodnu, usklađivala se najkasnije do 1. travnja tekuće godine i važila najdulje do 31. ožujka sljedeće godine.

Prema podacima Državnog zavoda za statistiku prikupljenima do 25. ožujka 2019., a u skladu s odredbama članaka 2. i 3. Pravilnika o izračunu prosječnog dnevnog neto uvoza, prosječne dnevne potrošnje i količina obveznih zaliha nafte i naftnih derivata, prosječni dnevni neto uvoz u 2018. iznosio je 7 020 MT ekvivalenta sirove nafte, a prosječna dnevna domaća potrošnja u 2018. iznosila je 8 670 MT ekvivalenta sirove nafte. U vezi s navedenim, u 2018. prosječni dnevni neto uvoz za 90 dana iznosio je 632 160 MT ekvivalenta sirove nafte, a za 61 dan prosječna dnevna domaća potrošnja u 2018. iznosila je 528 840 MT ekvivalenta sirove nafte.

S obzirom na navedeno, a u skladu s odredbom članka 14., stavka 3. Zakona o tržištu nafte i naftnih derivata, Agencija je u 2019. bila obvezna formirati zalihe nafte i naftnih derivata najmanje u količini od 90 dana prosječnog dnevnog neto uvoza u 2018., odnosno u količini od 632 160 MT ekvivalenta sirove nafte.

Prema podacima Agencije, prosječne formirane količine nafte i naftnih derivata tijekom 2019. iznosile su 86 dana prosječnog dnevnog neto uvoza, odnosno u prosjeku četiri dana prosječnog dnevnog neto uvoza manje od minimalne obveze od 90 dana prosječnog neto uvoza nafte i naftnih derivata za 2018.

Državni ured za reviziju nalaže formiranje obveznih zaliha nafte i naftnih derivata tijekom cijele godine najmanje u količinama propisanim odredbama Zakona o tržištu nafte i naftnih derivata.

Agencija, koja je na temelju odredaba Zakona o tržištu nafte i naftnih derivata kao jedinstveno tijelo ovlaštena formirati, održavati i prodavati obvezne zalihe nafte i naftnih derivata, nema vlastite spremnike za skladištenje obveznih zaliha nafte i naftnih derivata te koristi usluge najma spremnika na području Republike Hrvatske i Savezne Republike Njemačke.

Skladištenje obveznih zaliha nafte i naftnih derivata pokušava se riješiti od samih početaka obveze/potrebe formiranja obveznih zaliha. HANDA (koja je pripojena Agenciji) u lipnju 2009. zaključila je s trgovačkim društvom u većinskom vlasništvu Republike Hrvatske Jadranski naftovod d.d., (dalje u tekstu: JANAF) Sporazum o poslovnoj suradnji, kojim je iskazana namjera i okvirna načela postupanja te cilj u vezi s dugoročnom suradnjom na projektima razvoja energetske djelatnosti skladištenja nafte i naftnih derivata, i to ponajprije za potrebe formiranja obveznih zaliha propisanih Zakonom o tržištu nafte i naftnih derivata.

U prosincu 2009. Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva donijelo je Plan osiguranja, dinamike formiranja i znavljanja obveznih zaliha nafte i naftnih derivata, organizacije skladištenja i regionalnog rasporeda (dalje u tekstu: Plan), koji je još uvijek na snazi, a kojim je propisana potreba izgradnje dodatnih kapaciteta za naftu i naftne derivate, i to za sirovu naftu volumena od 480 000 m³ na terminalima društva JANAF u Omišlju i Sisku, za naftne derivate volumena od 120 000 m³ na terminalu društva JANAF u Zagrebu (Žitnjak), za naftne derivate volumena od 130 000 m³ na dva terminala u vlasništvu Republike Hrvatske, koja će se dati na dugoročno korištenje HANDA-i, te za gorivo za mlazne motore volumena od 3 000 m³ na aerodromu Pleso – Zagreb. Od planirane gradnje spremnika na terminalima u vlasništvu Republike Hrvatske, na kojemu je pravo upravljanja i raspolaganja imalo Ministarstvo obrane, se odustalo.

JANAF je trgovačko društvo u većinskom vlasništvu Republike Hrvatske registrirano, između ostalog, za obavljanje djelatnosti transporta, prekrcaja i skladištenja nafte i naftnih derivata. HANDA je u lipnju 2009. dokapitalizirala JANAF, čime je postala dioničar JANAF-a (portfelj u vlasništvu Republike Hrvatske). Dokapitalizacija je provedena u cilju širenja JANAF-ova poslovanja u segmentu skladištenja (za izgradnju terminala u Zagrebu (Žitnjak) i novih skladišnih kapaciteta u Omišlju i Sisku), u skladu s Planom.

Zbog toga što je JANAF kasnio s izgradnjom i puštanjem u uporabu spremnika u Zagrebu (Žitnjak) i u Omišlju, na temelju tužbenih zahtjeva HANDA-e za naplatu ugovorene kazne (konac 2014.) vodio se arbitražni postupak pri Stalnom arbitražnom sudištu Hrvatske gospodarske komore. Postupak je okončan odbijanjem tužbenih zahtjeva HANDA-e i protutužbe JANAF-a, jer je HANDA zbog propusta (nije pri kasnijoj primopredaji spremnika obavijestila JANAF da zadržava pravo na ugovorenu kaznu zbog kašnjenja) izgubila pravo na naplatu ugovorene kazne. Za odvjetničke usluge zastupanja pri navedenoj arbitraži utrošena su značajna financijska sredstva, o čemu je Državni ured za reviziju izrazio mišljenje u Izvješću o obavljenoj financijskoj reviziji HANDA-e za 2015.

Osim problema s kašnjenjem izgradnje skladišnih kapaciteta, HANDA i JANAF nisu bili usuglašeni ni s cijenom skladištenja naftnih derivata. Početkom 2017., zaključivanjem ugovora o skladištenju dijela obveznih zaliha naftnih derivata, ugovorena je niža cijena skladištenja u iznosu od 2,5 EUR/m³. Za najveći dio skladištenja naftnih derivata i nadalje se plaćala cijena u iznosu od 5,00 EUR/m³. U ožujku 2020. Agencija je na temelju suglasnosti Upravnog vijeća i Vlade Republike Hrvatske s JANAF-om zaključila novi Ugovor o skladištenju dijela obveznih zaliha naftnih derivata, po cijeni usluge skladištenja u iznosu od 6,70 EUR/m³ mjesečno po načelu „puno za prazno”. Ugovoreno je skladištenje obveznih zaliha do konca 2024. te obveza osiguranja robe o trošku skladištara. Spomenutim Ugovorom zadovoljene su potrebe skladišnih kapaciteta za naftne derivate na terminalu JANAF-a u Zagrebu (Žitnjak), koje su određene Planom iz 2009. Preostali dio obveznih zaliha naftnih derivata Agencija skladišti u Saveznoj Republici Njemačkoj (po cijeni usluge skladištenja od 1,90 EUR/m³ mjesečno) te u Luci Ploče (po cijeni usluge skladištenja od 7,15 EUR/m³ mjesečno), za koje je zaključila ugovore o skladištenju s trgovačkim društvima u privatnom vlasništvu.

Strateškim planom Agencije za razdoblje 2020. – 2022. kao opći cilj je, između ostalog, navedena sigurnost opskrbe te kao posebni cilj formiranje i upravljanje obveznim zalihama nafte i naftnih derivata.

Spomenutim Strateškim planom procjenjuje se da je u narednom trogodišnjem razdoblju, a prema propisima koji su na snazi, potrebno oko 480 000 m³ skladišnog kapaciteta za sirovu naftu te oko 290 000 m³ za naftne derivate, što je 770 000 m³ skladišnog kapaciteta.

Koncem 2019. Agencija je za potrebe formiranja obveznih zaliha nafte i naftnih derivata zaključenjem ugovora o skladištenju osigurala skladišne kapacitete od 480 000 m³ za sirovu naftu i 245 000 m³ za naftne derivate. Iz navedenog je vidljivo da nedostaje 45 000 m³ skladišnog prostora za naftne derivate. Međutim, navedenim se Strateškim planom ciljana količina skladišnog prostora tijekom trogodišnjeg razdoblja povećava, a povećanje se odnosi upravo na skladišni prostor za naftne derivate. Naime, prema navedenom Strateškom planu, smanjuju se obvezne zalihe nafte i naftnih derivata u nematerijalnom obliku (u obliku ugovora o opcijskoj kupnji robe), a raste udio u materijalnom obliku i to naftnih derivata. Udio sirove nafte za sada ostaje nepromijenjen, ali je smanjen u odnosu na prijašnje razdoblje.

Državni ured za reviziju preporučuje nastaviti suradnju s JANAF-om kao strateškim partnerom i društvom od posebnog interesa za Republiku Hrvatsku te u cilju optimalnog učinka na državni proračun poduzeti aktivnosti u vezi s formiranjem nižih cijena skladištenja obveznih zaliha nafte i naftnih derivata.

Predsjednik Uprave Agencije u listopadu 2018. donio je Proceduru nabave i prodaje prilikom formiranja obveznih zaliha i pravila o organizaciji, nadzoru i upravljanju obveznim zalihama nafte i naftnih derivata, kojom je određen način osiguranja i organizacije obveznih zaliha, formiranje obveznih zaliha (dinamika formiranja, nabava skladišnih kapaciteta obveznih zaliha u Republici Hrvatskoj, nabava i prodaja fizičkih količina obveznih zaliha te nabava i prodaja obveznih zaliha u nematerijalnom obliku), nadzor obveznih zaliha te upravljanje obveznim zalihama (znavljanje i osiguranje). Znavljanje se obavlja zbog sprječavanja degradacije kvalitete obveznih zaliha nafte i naftnih derivata.

Agencija je u kolovozu 2018. na temelju ponude trgovačkog društva INA – Industrija nafte d.d., Zagreb zaključila sa spomenutim trgovačkim društvom Ugovor o uzajamnoj kupoprodaji Eurodizela BS. Ugovorena je uzajamna kupoprodaja goriva Eurodizel BS u količini od 16 500 MT (s ugovorenim toleriranim odstupanjem u količini od +/- 2,0 %). Upravno vijeće Agencije u kolovozu 2018. donijelo je Odluku o davanju suglasnosti Upravi Agencije za zaključenje ugovora o uzajamnoj kupoprodaji Eurodizela BS sa spomenutim trgovačkim društvom u količini od 16 500 MT. Ugovoreno je da će se kupoprodaja robe obavljati na način da će u razdoblju III. tromjesečja (od sklapanja ugovora do zaključno 30. rujna 2018.) Agencija prodavati, a trgovačko društvo kupovati od Agencije robu u ukupnoj ugovorenoj količini u više partija te da će u razdoblju IV. tromjesečja (od 15. listopada do 31. prosinca 2018.) trgovačko društvo prodavati Agenciji robu u više partija.

U studenome 2018. te u lipnju i listopadu 2019. zaključeni su dodaci Ugovoru iz kolovoza 2018., kojima je produžen rok u kojem trgovačko društvo prodaje robu Agenciji, odnosno ugovoreno je da će trgovačko društvo prodavati Agenciji robu od 1. listopada do 31. prosinca 2019., umjesto od 15. listopada do 31. prosinca 2018., kako je bilo ugovoreno osnovnim Ugovorom iz kolovoza 2018. Trgovačko društvo je u skladu sa zaključenim Ugovorom i dodacima Ugovoru dostavilo Agenciji jamstvo (zadužnicu) za uredno podmirenje obveza iz Ugovora u iznosu od 80.000.000,00 kn (procijenjena vrijednost robe iz Ugovora uvećana za 10,0 %).

Ugovoreno je da će Agencija jamstvo za uredno podmirenje obveza dati na naplatu ako trgovačko društvo preuzetu robu ne zamijeni novom do 31. prosinca 2019. Kupoprodaja (zanavljanje) spomenutog Eurodizela BS obavljena je po nepromijenjenoj (istoj) cijeni pri kupnji i prodaji u iznosu od 4.444,885 kn/MT, odnosno u iznosu od 3,756 kn/litri.

Prema podacima i evidencijama Agencije na temelju navedenog Ugovora i dodataka Ugovoru sa skladišta je isporučen Eurodizel BS trgovačkom društvu u roku koji je bio ugovoren osnovnim Ugovorom iz kolovoza 2018. u količini od 19 573 639 litara po cijeni od 3,756 kn/litri, odnosno ukupno u iznosu od 73.518.588,00 kn, a isporučen (vraćen) je Agenciji na skladište Eurodizel BS u roku koji je ugovoren dodacima osnovnom Ugovoru iz kolovoza 2018. u količini od 19 887 309 litara po cijeni od 3,756 kn/litri, odnosno ukupno u iznosu od 74.696.733,00 kn. Iz navedenog proizlazi da je Agenciji na skladište isporučeno (vraćeno) više Eurodizela BS u odnosu na Eurodizel BS koji je isporučen trgovačkom društvu sa skladišta za 313 670 litara, odnosno za 1.178.145,00 kn (plaćeno trgovačkom društvu u studenome 2019.).

S obzirom na to da je Agencija prodala (isporučila) robu (Eurodizel BS) trgovačkom društvu u roku koji je bio ugovoren osnovnim Ugovorom iz kolovoza 2018., a da trgovačko društvo nije Agenciji prodalo (vratilo) robu (Eurodizel BS) u roku koji je bio ugovoren osnovnim Ugovorom, zbog čega su zaključeni dodaci osnovnom Ugovoru, kojima je produžen rok u kojem trgovačko društvo prodaje (isporučuje) robu (Eurodizel BS) Agenciji (od 1. listopada do 31. prosinca 2019., umjesto od 15. listopada do 31. prosinca 2018.), Agencija nije s trgovačkim društvom utvrdila razloge zbog kojih Eurodizel BS nije isporučen (vraćen) Agenciji u roku koji je bio ugovoren osnovnim Ugovorom. Ako je do produženja roka isporuke (povrata) Eurodizela BS Agenciji došlo krivnjom trgovačkog društva, Agencija je trebala dati na naplatu jamstvo (zadužnicu) koje je trgovačko društvo dostavilo Agenciji za uredno podmirenje obveza ugovorenih osnovnim Ugovorom. Dodaci osnovnom Ugovoru ne sadrže obrazloženja zbog čega je produžen ugovoreni rok prodaje (povrata) Eurodizela BS Agenciji.

Za zaključenje osnovnog Ugovora iz kolovoza 2018. pribavljena je suglasnost Upravnog vijeća Agencije, a za zaključenje spomenutih dodataka osnovnom Ugovoru suglasnost Upravnog vijeća nije pribavljena.

Zbog produžetka roka isporuke (povrata) spomenutih naftnih derivata Agenciji, prosječne formirane količine nafte i naftnih derivata tijekom 2019. iznosile su 86 dana prosječnog dnevnog neto uvoza, odnosno u prosjeku četiri dana prosječnog dnevnog neto uvoza manje od minimalne obveze od 90 dana prosječnog neto uvoza nafte i naftnih derivata za 2018.

S obzirom na to da Upravno vijeće Agencije daje Upravi Agencije prethodnu suglasnost za zaključenje osnovnog ugovora o uzajamnoj kupoprodaji naftnih derivata, Državni ured za reviziju preporučuje za zaključenje dodataka osnovnom ugovoru o uzajamnoj kupoprodaji naftnih derivata također pribavljati prethodnu suglasnost Upravnog vijeća Agencije jer se dodacima osnovnom ugovoru mijenjaju bitni uvjeti ugovora o uzajamnoj kupoprodaji naftnih derivata.

Agencija nije donijela plan nabave i prodaje obveznih zaliha nafte i naftnih derivata (fizičkih količina i obveznih zaliha u nematerijalnom obliku), kojim bi se planirale količine te dinamika, način i vrste postupaka u vezi s nabavom i prodajom obveznih zaliha nafte i naftnih derivata.

Državni ured za reviziju preporučuje donijeti plan nabave i prodaje obveznih zaliha nafte i naftnih derivata (fizičkih količina i obveznih zaliha u nematerijalnom obliku), radi pravodobnog provođenja odgovarajućih postupaka nabave i prodaje u cilju učinkovitosti formiranja i upravljanja obveznim zalihama nafte i naftnih derivata.

- 1.2. Agencija prihvaća nalaz u vezi s djelokrugom i unutarnjim ustrojstvom. U vezi s formiranjem obveznih zaliha nafte i naftnih derivata, u Očitovanju se navodi da od studenoga 2019. Agencija ima formirane obvezne zalihe u količini propisanoj odredbama Zakona o tržištu nafte i naftnih derivata. Zbog promjene kvalitete zaliha, odnosno zbog degradacije javlja se potreba zanaavljanja obveznih zaliha. Da bi se tijekom cijele godine održala propisana minimalna količina obveznih zaliha, kao i u vrijeme zanaavljanja, Upravno vijeće donijelo je Odluku o optimalnom broju dana držanja obveznih zaliha od 93 dana prosječnog dnevnog neto uvoza.

Nadalje, u Očitovanju se navodi da je poslovna suradnja s JANAF-om višegodišnja, odnosno od početka formiranja obveznih zaliha kada su zaključeni prvi ugovori o skladištenju obveznih zaliha s HANDA-om, koje je Agencija kao pravni sljednik preuzela nakon pripajanja HANDA-e 2017. Novi ugovori o skladištenju koji su zaključeni s JANAF-om višegodišnji su ugovori zaključeni uz prethodnu suglasnost Vlade Republike Hrvatske, nakon provedenog javnog natječaja. Agencija će po isteku navedenih ugovora, u maniri dobrog gospodarstvenika, svakako nastojati zaključiti nove ugovore po najpovoljnijim uvjetima ako tržišna kretanja to budu omogućavala, jer se za zakup skladišnog prostora provodi javni natječaj.

Također, u Očitovanju se navodi da će Uprava Agencije za zaključenje dodataka osnovnom ugovoru o uzajamnoj kupoprodaji naftnih derivata, kojima se mijenjaju bitni uvjeti ugovora, pribavljati prethodnu suglasnost Upravnog vijeća Agencije.

U vezi s donošenjem plana nabave i prodaje obveznih zaliha nafte i naftnih derivata, Agencija navodi da s obzirom na nepoznate podatke (volatilnost tržišta nafte i naftnih derivata koja utječe na cijenu, valutne fluktuacije i vremenski pomak u obradi službenih statističkih podataka koji su temelj za izračun obveze za narednu godinu) te s obzirom na ograničena sredstva odobrena u državnom proračunu, Agencija u godišnjem planu rada može predvidjeti samo okvirne količine za nabavu i prodaju obveznih zaliha. Stoga će Agencija zaseban plan nabave i prodaje obveznih zaliha nafte i naftnih derivata (fizičkih količina i obveznih zaliha u nematerijalnom obliku) donijeti neposredno prije donošenja odluke o količini i strukturi obveznih zaliha nafte i naftnih derivata za tekuću godinu koja se donosi do 30. lipnja svake godine. Donošenjem odluke o količini i strukturi obveznih zaliha nafte i naftnih derivata za tekuću godinu poznata je samo količina obveznih zaliha, dok su tržišne cijene i tečaj neizvjesni te je plan nabave i prodaje obveznih zaliha podložan izmjenama tijekom godine.

2. Računovodstveno poslovanje

- 2.1. Agencija je u obvezi voditi poslovne knjige i sastavljati financijske izvještaje prema propisima o proračunskom računovodstvu. Ustrojene su propisane poslovne knjige i sastavljeni propisani financijski izvještaji.

– Poslovne knjige i financijski izvještaji

Ustrojene su poslovne knjige: dnevnik, glavna knjiga i pomoćne knjige.

Prihodi od administrativnih naknada po zaključenim ugovorima za istraživanje i eksploataciju ugljikovodika u iznosu od 3.374.592,00 kn nisu evidentirani u poslovnim knjigama, odnosno iskazani u financijskim izvještajima na propisanom računu Računskog plana. Navedeni prihodi evidentirani su na računu prihoda od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga, umjesto na računu prihoda od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada. S obzirom na to da se ne radi o prihodima ostvarenima na tržištu koji se evidentiraju na spomenutom računu, nego o prihodima ostvarenima od novčanih naknada, navedene prihode u iznosu od 3.374.592,00 kn trebalo je evidentirati na računu prihoda od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada. Odredbom članka 21., stavka 1. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, propisano je da su Računskim planom proračuna utvrđene brojčane oznake i nazivi pojedinih računa po kojima su proračun i proračunski korisnici obvezni knjigovodstveno iskazivati imovinu, obveze i izvore vlasništva te prihode/primitke i rashode/izdatke. Navedena nepravilnost utječe na strukturu iskazanih prihoda u financijskim izvještajima.

Državni ured za reviziju nalaže prihode od administrativnih naknada evidentirati u poslovnim knjigama u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu.

Sastavljeni su propisani financijski izvještaji.

U Bilješkama uz Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima nisu obrazloženi razlozi odstupanja prihoda od prodaje nefinancijske imovine koji su u 2019. iskazani u iznosu od 171.773.108,00 kn i veći su za 164.311.753,00 kn u odnosu na iskazane u prethodnoj godini u iznosu od 7.461.355,00 kn. Odredbom članka 15. Pravilnika o financijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu, propisano je da je u Bilješkama uz Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima potrebno navesti razloge zbog kojih je došlo do većih odstupanja od ostvarenja u izvještajnom razdoblju prethodne godine.

Državni ured za reviziju nalaže u Bilješkama uz Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima obrazložiti razloge zbog kojih je došlo do većih odstupanja od ostvarenja u izvještajnom razdoblju prethodne godine u skladu s odredbama Pravilnika o financijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu.

– Popis imovine i obveza

Odredbama članka 14. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu propisana je obveza provođenja popisa imovine i obveza na koncu svake poslovne godine sa stanjem na datum bilance. Podaci o popisu unose se pojedinačno u naturalnim i novčanim izrazima u popisne liste. Odluka o godišnjem popisu imovine i obveza te osnivanju povjerenstva za popis donesena je u prosincu 2019. Rok za sastavljanje izvještaja o popisu i rezultatima popisa određen je 24. siječnja 2020. Popisom su obuhvaćene nefinancijska imovina, financijska imovina i obveze.

Potraživanja i obveze popisane su bez provjere postojanja potrebne knjigovodstvene dokumentacije na temelju koje su poslovni događaji evidentirani u poslovnim knjigama. Popis potraživanja i obveza nije obavljen po subjektima i pojedinačnim iznosima te utvrđenim rokovima dospelosti.

Popisom nisu obuhvaćena potraživanja u vezi s naknadama za ustupljene podatke o bušotinama u iznosu od 344.878,00 kn koje se uplaćuju u državni proračun, a obveze prema dobavljačima unesene su u popisne liste u ukupnom iznosu. Obveze za koje je nastupila zastara (za koje vjerovnik nije pokrenuo postupke naplate) nisu popisane u okviru posebnih popisnih lista kako bi se donijela odluka o otpisu.

Iz navedenog je vidljivo da popis potraživanja i obveza nije proveden u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu te Uputom o obavljanju popisa imovine i obveza, koju je donio ministar financija u prosincu 2015. Navedenom Uputom uređena je metodologija popisa imovine i obveza, dokumenti, postupci i procedure svih faza provedbe popisa imovine i obveza u skladu s Pravilnikom o proračunskom računovodstvu i Računskom planu. Obveznici primjene Upute su, između ostalog, državni proračun, proračunski i izvanproračunski korisnici državnog proračuna.

Državni ured za reviziju nalaže obavljati cjeloviti popis imovine i obveza u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu te Uputom o obavljanju popisa imovine i obveza, koju je donio ministar financija u prosincu 2015.

Nakon obavljenog popisa i dostavljenih popisnih lista povjerenstvo za popis sastavilo je izvješće o obavljenom godišnjem popisu imovine i obveza bez vrijednosnog obračuna. Predložen je otpis i rashodovanje dugotrajne nefinancijske imovine uz propisno zbrinjavanje te usklađenje knjigovodstvenog stanja zaliha nafte i naftnih derivata sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom. Odluka o usvajanju izvješća o obavljenom godišnjem popisu imovine i obveza donesena je koncem siječnja 2020. Prema navedenoj Odluci, Služba za financije i računovodstvo zadužena je da sastavi objedinjeni prijedlog za otpis i rashodovanje dugotrajne nefinancijske imovine. S obzirom na to da objedinjeni prijedlog za otpis i rashodovanje dugotrajne nefinancijske imovine nije sastavljen uz navođenje njezine nabavne i sadašnje vrijednosti te ispravka vrijednosti, otpis i rashodovanje navedene imovine uz propisno zbrinjavanje nije provedeno. Koncem siječnja 2020. donesena je odluka čelnika o umanjenju zaliha sirove nafte i naftnih derivata za utvrđeni tehnološki manjak na temelju koje je evidentiran manjak u poslovnim knjigama u iznosu od 785.411,00 kn. Nije donesena odluka čelnika o načinu knjiženja utvrđenog viška te je višak u iznosu od 6.722,00 kn evidentiran u poslovnim knjigama na temelju naloga za knjiženje voditelja računovodstva.

Osnovna svrha popisa imovine i obveza je utvrditi stvarno stanje te uskladiti stanje u poslovnim knjigama sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom. Odredbom članka 16. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, propisano je da čelnik proračuna odnosno proračunskog korisnika na temelju izvještaja i priloženih popisnih lista, u okviru svojih ovlasti, odlučuje o: načinu likvidacije utvrđenih manjkova, načinu knjiženja utvrđenih viškova, otpisu nenaplativih i zastarjelih potraživanja i obveza, rashodovanju sredstava, opreme i sitnog inventara, mjerama protiv osoba odgovornih za manjkove, oštećenja, neusklađenost knjigovodstvenog i stvarnog stanja, zastaru i nenaplativost potraživanja i slično.

Državni ured za reviziju nalaže usklađenje stanja zaliha nafte i naftnih derivata evidentiranog u poslovnim knjigama sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom obavljati na temelju odluke čelnika, u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu.

2.2. Agencija prihvaća nalaz u vezi s računovodstvenim poslovanjem.

U vezi s nalazom za evidentiranje prihoda od administrativnih naknada u poslovnim knjigama u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, u Očitovanju se navodi da stupanjem na snagu Uredbe o naknadi za istraživanje i eksploataciju ugljikovodika (Narodne novine 25/20) novčana naknada za administrativne troškove prihod je državnog proračuna Republike Hrvatske te Agencija od 2020. neće ostvarivati navedene prihode. Ako se budu ostvarivali prihodi po istoj ili sličnoj osnovi, Agencija će navedene prihode razvrstavati i evidentirati na odgovarajuće stavke prihoda u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu.

Agencija u Očitovanju također navodi da je Planom provedbe naloga i preporuka za obavljanje reviziju za 2015. Državni ured za reviziju naložio u Bilješkama uz Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima obrazložiti razloge zbog kojih je došlo do većih odstupanja od ostvarenja u izvještajnom razdoblju prethodne godine. Agencija je u Bilješkama uz Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima obrazložila razloge odstupanja ostvarenja prihoda i rashoda u odnosu na prethodnu godinu po skupinama računa prihoda i rashoda koji su tablično prikazani u Bilješkama. Agencija će ubuduće nastojati još detaljnije obrazložiti razloge zbog kojih je došlo do većih odstupanja.

U vezi s nalogom za obavljanje cjelovitog popisa imovine i obveza te za usklađenje stanja evidentiranog u poslovnim knjigama sa stanjem utvrđenim popisom, Agencija u Očitovanju navodi da će obaviti cjelovit popis imovine i obveza u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu te Uputom o obavljanju popisa imovine i obveza, koju je donio ministar financija u prosincu 2015. Također, navodi da usklađenje stanja zaliha obavlja prema odluci čelnika čiji je sastavni dio zapisnik o inventurnom mjerenju koje obavlja ovlaštena kontrolna kuća uz prisutnost zaposlenika Agencije, odnosno zaposlenika Sektora za obvezne zalihe. S obzirom na to da se gotovo uvijek radi o manjkovima, koji su uvijek unutar dopuštene visine tehnoloških manjkova propisanih Odlukom o dopuštenom manjku s naslova kala, rastepa, kvara i loma na proizvodima u trgovini (Narodne novine 129/07), u naslovu odluke čelnika po inerciji ostao je uobičajeni naslov koji se odnosi na manjak iako je odlukom određeno postupanje i s viškom koji je evidentiran u poslovnim knjigama i usklađen sa stvarnim stanjem.

U Očitovanju se također navodi da podaci u Nacrtu izvješća o obavljenoj financijskoj reviziji Agencije za ugljikovodike za 2019. nisu klasificirani u smislu Zakona o tajnosti podataka (Narodne novine 79/07 i 86/12).

Provedba naloga i preporuka

- 1.1. Državni ured za reviziju obavio je financijsku reviziju Hrvatske agencije za obvezne zalihe nafte i naftnih derivata (koja je pripojena Agenciji) za 2015., o čemu je sastavljeno Izvješće i izraženo nepovoljno mišljenje. Revizijom za 2019. provjereno je je li Agencija postupila prema nalogima i preporukama danim u prošloj reviziji, u skladu s Planom provedbe naloga i preporuka.

U tablici u nastavku navode se nalozi i preporuke iz prošle revizije i njihov status. Također, navodi se preporuka čija provedba zbog opravdanih razloga nije primjenjiva.

Tablica broj 4

Provedba naloga i preporuka iz prošle revizije

Redni broj	Naziv područja ili potpodručja	Godina prošle revizije	Nalog ili preporuka	Rok prema Planu provedbe naloga i preporuka	Status
	1	2	3	4	5
1.	Planiranje	2015.	Više pozornosti pridavati planiranju kako bi planovi bili realni i u funkciji donošenja poslovnih odluka.	-	provedeno
2.	Računovodstveno poslovanje	2015.	Evidentirati rashode na računima propisanim Računskim planom i na temelju vjerodostojne dokumentacije, kako je propisano odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu.	30. 6. 2017.	provedeno
3.		2015.	U Bilješkama uz Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima obrazložiti razloge zbog kojih je došlo do većih odstupanja od ostvarenja u izvještajnom razdoblju prethodne godine.	30. 6. 2017.	nije provedeno
4.		2015.	Obavljati formalnu i suštinsku kontrolu računa prije plaćanja.	30. 6. 2017.	provedeno
5.	Rashodi	2015.	Pri korištenju poslovnog prostora i parkirnih mjesta rukovoditi se načelima dobrog financijskog upravljanja, odnosno koristiti poslovni prostor u skladu s propisanom površinom.	-	djelomično provedeno
6.		2015.	U suradnji s nadležnim državnim tijelom pronaći odgovarajući poslovni prostor.	-	nije primjenjivo
7.	Formiranje i skladištenje zaliha nafte i naftnih derivata	2015.	Donijeti pravila s detaljno utvrđenim načinom i strukturom formiranja zaliha, posebno gotovih proizvoda (naftnih derivata) čija struktura nije definirana propisima.	31. 12. 2017.	provedeno
8.		2015.	Odlukom utvrditi strukturu zaliha nafte i naftnih derivata prema obliku (materijalnom i nematerijalnom), uzimajući u obzir sigurnost opskrbe i poštujući načela dobrog financijskog upravljanja.	31. 12. 2017.	provedeno
9.		2015.	S obzirom na to da su tržišne cijene podložne promjenama, provoditi natječaje za opcijску kupnju naftnih derivata radi odabira najpovoljnijih uvjeta kupnje.	-	provedeno

Redni broj	Naziv područja ili potpodručja	Godina prošle revizije	Nalog ili preporuka	Rok prema Planu provedbe naloga i preporuka	Status
	1	2	3	4	5
10.		2015.	Plaćanje predujmom, u iznosima većim od 50.000,00 kn, po prethodno pribavljenoj suglasnosti ministra financija, kako je propisano odredbama Zakona o proračunu.	-	provedeno
11.		2015.	Provjeriti mogućnost financiranja izgradnje spremnika za skladištenje nafte i naftnih derivata sufinanciranjem sredstvima iz EU fondova.	-	nije primjenjivo
12.		2015.	Proračunska sredstva koristiti u skladu s načelima dobrog financijskog upravljanja, a posebno u skladu s načelima ekonomičnosti, učinkovitosti i djelotvornosti, kako je propisano odredbama Zakona o proračunu.	31. 12. 2017.	provedeno
13.		2015.	Kontrolu i znavljanje zaliha nafte i naftnih derivata obavljati prema Pravilima i Tehničkim pravilima o kontroli količine i kvalitete obveznih zaliha nafte i naftnih derivata. Pri formiranju količine i strukture obveznih zaliha naftnih derivata te fizičkog razmještaja zaliha potrebno je uvažiti postojeću skladišnu i distributivnu infrastrukturu, strukturu potrošnje naftnih derivata te ekonomske kriterije u cilju optimiziranja troškova formiranja i upravljanja obveznim zalihama.	31. 12. 2017.	provedeno
14.		2015.	S obzirom na značaj djelatnosti koju obavlja, vrijednost imovine kojom upravlja te iznos proračunskih sredstava koji koristi, uspostaviti odgovarajući sustav upravljanja obveznim zalihama nafte i naftnih derivata, koji podrazumijeva i dovoljan broj i potrebnu strukturu zaposlenika.	31. 12. 2017.	provedeno
15.		2015.	Više pozornosti posvetiti planiranju nabave, kako bi planovi bili realni.	30. 6. 2018.	provedeno
16.	Javna nabava	2015.	Nabavu roba i usluga procijenjene vrijednosti veće od 200.000,00 kn obavljati u skladu s odredbama Zakona o javnoj nabavi, a u Statističkom izvješću o javnoj nabavi obuhvatiti sveukupne nabave.	30. 6. 2018.	provedeno

Obrazloženje danih naloga i preporuka koji su djelomično provedeni ili nisu primjenjivi daje se u nastavku.

- U vezi s nalogom da se pri korištenju poslovnog prostora i parkirnih mjesta rukovodi načelima dobrog financijskog upravljanja, odnosno koristi poslovni prostor u skladu s propisanom površinom, Agencija je smanjila prosječnu površinu poslovnog prostora koja se koristi po zaposleniku s prijašnjih 61,2 m² na 22,86 m². Parkirna mjesta (garažna mjesta) plaćaju se za dva službena automobila u vlasništvu Agencije, dok se prije plaćalo korištenje tri do pet parkirnih mjesta za jedno službeno vozilo. Agencija je od početka poslovanja (ožujak 2014.) smještena u poslovnoj zgradi u privatnom vlasništvu, za čije prostore plaća zakupninu. Rashodi za zakup poslovnog prostora u 2019. iznosili su 786.610,00 kn, a za garažna mjesta 17.815,00 kn.

Ugovorom o zakupu ugovorena je ukupna površina od 722,45 m², od čega se za poslovni prostor od 640,11 m² i pripadajući zajednički dio zgrade od 32,01 m² obračunava zakupnina u iznosu od 12,00 EUR/m² mjesečno uvećano za porez na dodanu vrijednost, dok se za spremišni prostor s pripadajućim zajedničkim dijelom zgrade od 50,33 m² obračunava zakupnina od 7,00 EUR/m² mjesečno uvećano za porez na dodanu vrijednost. Za spomenute prostore dodatno se plaćaju obračunani zajednički troškovi poslovne zgrade (redovno održavanje poslovne zgrade i naknada upravitelju). Agencija dodatno plaća i skladišni prostor od 29,93 m² za koji zakupnina iznosi 1.400,00 kn mjesečno uvećano za porez na dodanu vrijednost te obračunane zajedničke troškove zgrade.

Agencija ima 28 zaposlenika i dva službena automobila. Zaposlenici koriste 640,11 m² poslovnog prostora (površina poslovnog prostora u koju nisu uključeni zajednički, spremišni te skladišni prostori), odnosno svaki zaposlenik koristi prosječno 22,86 m² poslovnog prostora.

Prema odredbi članka 3., stavka 2. Uredbe o postupcima koji prethode sklapanju pravnih poslova raspolaganja nekretninama u vlasništvu Republike Hrvatske u svrhu dodjele na uporabu nekretnina za potrebe tijela državne uprave ili drugih tijela korisnika državnog proračuna te drugih osoba, površina po jednom zaposlenom djelatniku može iznositi do maksimalno 15 m² radnog prostora, uvećano za prostor potreban za rad sa strankama i ostale prostore nužne za redovito obavljanje djelatnosti (skladišni, arhivski i/ili sanitarni prostor i slično). Prema odredbi članka 3., stavka 2. Uredbe o mjerilima i kriterijima dodjele na korištenje nekretnina za potrebe tijela državne uprave ili drugih tijela korisnika državnog proračuna te drugih osoba (Narodne novine 127/13), površina po jednom zaposlenom djelatniku može iznositi do 15 m².

- U vezi s prijedlogom da se u suradnji s nadležnim državnim tijelom pronade odgovarajući poslovni prostor, HANDA se u travnju, a Agencija u svibnju 2014. obratila nadležnom državnom tijelu (tadašnjem Državnom uredu za upravljanje državnom imovinom) sa zahtjevom za dodjelu na korištenje adekvatnog poslovnog prostora, međutim, nisu dobile traženi poslovni prostor. HANDA je do 31. ožujka 2017. koristila u Zagrebu poslovni prostor na temelju ugovora o zakupu zaključenim s jednim trgovačkim društvom. Spomenuti poslovni prostor više se ne koristi. HANDA je od 1. rujna 2017. pripojena Agenciji, koja je od HANDA-e preuzela zaposlene, svu uredsku i drugu opremu, sredstva za rad, prava i obveze te financijska sredstva. Agencija je od početka poslovanja (ožujak 2014.) smještena u poslovnoj zgradi u privatnom vlasništvu, za čije prostore plaća zakupninu. Nakon pripajanja HANDA-e Agenciji (rujan 2017.), Agencija se ponovno obratila nadležnom državnom tijelu (Ministarstvu državne imovine) sa zahtjevom za dodjelu na korištenje nekretnine u vlasništvu Republike Hrvatske za potrebe svog poslovanja.
Do vremena obavljanja revizije (rujan 2020.) traženi poslovni prostor nije dobiven.
- Prijedlog u vezi s provjerom mogućnosti financiranja izgradnje spremnika za skladištenje nafte i naftnih derivata sufinanciranjem sredstvima iz EU fondova je neprimjenjiv. Naime, sredstvima iz EU fondova raspoloživih u financijskom okviru 2014. – 2020., u okviru Operativnog programa Konkurentnost i kohezija 2014. – 2020., bilo je predviđeno financiranje prioriternih osi kao što su Promicanje energetske učinkovitosti i obnovljivih izvora energije, Klimatske promjene i upravljanje rizicima, Zaštita okoliša i održivost resursa, odnosno financijska su sredstva bila usmjerena prioriternim područjima kao što je Ekonomija s niskim emisijama ugljika.

Financijska perspektiva koja će trajati od 2021. do 2027., u okviru Regionalnog razvoja i kohezije, i nadalje će biti usmjerena na zeleniju Europu bez ugljika, što znači provedbu Pariškog sporazuma i ulaganje u energetske tranzicije, obnovljive izvore energije i borbu protiv klimatskih promjena. Financiranje izgradnje spremnika za skladištenje nafte i naftnih derivata možda bi bilo izglednije sredstvima Europske banke za obnovu i razvoj, nego iz EU fondova.

Agencija je i nadalje u obvezi postupati prema nalogima Državnog ureda za reviziju, koji nisu u cijelosti provedeni.

1.2. Agencija prihvaća status naloga iz prošle revizije.

U vezi sa statusom naloga da se pri korištenju poslovnog prostora i parkirnih mjesta rukovodi načelima dobrog financijskog upravljanja, odnosno koristi poslovni prostor u skladu s propisanom površinom, Agencija u Očitovanju navodi da ima ugovor o zakupu poslovnog prostora koji je zaključen na temelju potreba u skladu s Pravilnikom o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta, kojim su sistematizirana 74 radna mjesta. Agencija ima 27 zaposlenih, a zbog zabrane zapošljavanja u javnim službama nije bila u mogućnosti popuniti veći broj radnih mjesta kojim bi korištenje poslovnog prostora optimizirala i uskladila s propisanom površinom.